Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра історії, археології та методики викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
Голова науково-методичної ради
_____ Дар'я МАЛЬЧИКОВА
« 22 » жовтня 2026 р.

Програма атестації здобувачів вищої освіти
Атестаційний іспит з фахових дисциплін та методики їх викладання

Галузь знань: А Освіта
Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Предметна спеціальність: А4.03 Історія та громадянська освіта
Освітньо-професійна програма: Середня освіта (історія та громадянська освіта)
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Форма навчання: денна, заочна

ПОГОДЖЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету педагогіки, психології
та соціальної роботи
Голова НМР
_____Тетяна Швець
«19» жовтня 2026 р., протокол №2

Івано-Франківськ, 2026 р.

Затверджено на засіданні кафедри
історії, археології та методики викладання
Протокол № 4 від 05 жовтня 2026 р.

Завідувачка _____ Наталя КУЗОВОВА
(Підпис)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (історія та громадянська освіта)» за спеціальністю Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) предметною спеціальність: А4.03 Історія та громадянська освіта здійснюється у формі комплексного атестаційного іспиту з фахових дисциплін та методики їх викладання та/або захисту кваліфікаційної роботи.

Атестаційний іспит є комплексним підсумковим контролем, покликаним встановлювати рівень оволодіння здобувачами теоретичними знаннями з предметної спеціалізації, а також методичною майстерністю щодо моделювання та організації освітнього процесу з історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК 1.** Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). **ЗК 2.** Здатність до міжособистісної взаємодії, роботі в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (професійна компетентність). **ЗК 3.** Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до

	вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність). **ЗК 4.** Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність). **ЗК 5.** Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	**ФК 1.** Здатність навчати учнів історії, моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. **ФК 2.** Здатність формувати та розвивати ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей. **ФК 3.** Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики та технології навчання, виховання і розвитку учнів. **ФК 4.** Здатність розвивати в учнів критичне мислення. **ФК 5.** Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентністного підходу. **ФК 6.** Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів. **ФК 7.** Знати історичні факти, що відображують історію Південної України та методику її викладання; уміти вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток. **ФК 8.** Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації.

ФК 9. Здатність мати стійкі переконання щодо важливості інтелектуального сумління, бути чесним в професійній діяльності, уникати симуляцій, плагіату й інших виявів не доброчесності.

ФК 10. Здатність до безперервного професійного розвитку

Програмні результати навчання

ПРН 1. Визначати предметний зміст та послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб; формувати в учнів уявлення про історію на підставі сучасних наукових досягнень.

ПРН 2. Розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності.

ПРН 3. Добирати доцільні форми, методи і засоби навчання, відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; застосовувати інноваційні технології навчання історії; упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, інтегрованого навчання, виховання та розвитку учнів.

ПРН 4. Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію; застосовувати технологію критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії; розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.

ПРН 5. Оцінювати результати навчання учнів та здійснювати їх моніторинг на засадах компетентністного підходу.

ПРН 6. Формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання,

виховання та розвитку.

ПРН 7. Формувати в учнів знання про історичні факти, що відображують історію Південної України, стійкі переконання про необхідність збереження історико-культурних пам‘яток.

ПРН 8. Виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід’ємної складової історії України, дотримуватись демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку України та світу.

ПРН 9. Знати форми та напрями особистісного професійного розвитку, професійні права, мати сформовану мотивацію до здійснення професійної діяльності, дотримуватись принципів академічної доброчесності.

ПРН 10. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання; інтегрувати інновації у власну педагогічну практику; планувати власний професійний розвиток.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА СКЛАДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Організація та проведення атестаційного іспиту регулюються чинним законодавством України та нормативними актами Херсонського державного університету:

1. Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про академічну доброчесність».
2. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (затверджено наказом ректора ХДУ від 30.09.2026 № 550-Д).
3. Положення про академічну доброчесність Херсонського державного університету (затверджено наказом ректора ХДУ від 02.09.2026 № 426-Д).

4. Порядок запобігання академічному плагіату в навчальних і наукових роботах здобувачів вищої освіти ХДУ (затверджено наказом ректора ХДУ від 30.04.2025 № 219-Д).
5. Інституційний регламент використання сервісів на основі штучного інтелекту в Херсонському державному університеті (затверджено наказом ректора ХДУ від 27.05.2025 № 266-Д).
6. Загальні політики використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті (2023 р.).
7. Порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті (затверджено наказом ректора ХДУ від 07.09.2020 № 802-Д).
8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено наказом Мінекономіки від 23.12.2020 № 2736, у новій редакції МОН України від 29.08.2024 № 1225).

Атестація здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (історія та громадянська освіта)» за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) предметною спеціальністю: А4.03 Історія та громадянська освіта здійснюється у формі комплексного атестаційного іспиту з фахових дисциплін та методики їх викладання та/або захисту кваліфікаційної роботи.

3. СТРУКТУРА, РЕГЛАМЕНТ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ

Форма проведення. Атестаційний іспит з фахових дисциплін та методики їх викладання проводиться як комплексний підсумковий контрольний захід (письмово/тестування/виконання ситуаційних педагогічних завдань) за екзаменаційними білетами, розробленими кафедрою історії, археології та методики викладання.

Регламент часу: тривалість іспиту становить 2 астрономічні години (120 хвилин).

Цифрові платформи. У разі проведення іспиту в умовах змішаного чи дистанційного навчання підсумковий контроль забезпечується через використання інституційних освітніх сервісів ХДУ – корпоративної платформи KSU24 та системи дистанційного навчання KSU Online із застосуванням прокторингу та дистанційної ідентифікації особи здобувача.

Академічна доброчесність. Під час складання іспиту здобувач зобов'язаний суворо дотримуватися норм Положення про академічну доброчесність (2026). Використання сторонніх джерел інформації, допомоги третіх осіб або генеративного штучного інтелекту у реальному часі без дозволу комісії вважається академічним обманом і тягне за собою усунення від іспиту з виставленням оцінки «незадовільно» (0 балів).

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальні підходи до вивчення новітньої історії в старшій школі

Формування засобами історії національної та культурної ідентичності; виховання патріотизму, громадянської відповідальності; утвердження цінностей людського буття, зокрема цінності свободи / вільної особистості, демократії, суспільної злагоди, заснованої на повазі до різних поглядів, звичаїв і культур, релігій, та потреби їх захищати; формування готовності людини до змін, (переосмислення соціального досвіду і творення образів майбутнього. Формування умінь мислити критично та системно, міркувати логічно, діяти творчо, знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей; прищеплення основ історичного світогляду, зокрема вміння бачити минуле під різним кутом зору, розрізняти історичний факт і судження; ознайомлення з основними політичними, економічними, соціальними та культурними тенденціями розвитку України та світу в минулому і тепер; представлення основних періодів історії України як суголосних із відповідними періодами європейської історії; відображення ключових подій, явищ та процесів історії України та світу крізь призму викликів і суспільних відповідей на них; накопичення соціального досвіду, увиразнення наскрізних ліній із минулого як інструмента для аналізу та пояснення сучасних подій і проєктування майбутнього; установлення на основі різних джерел і видів Інформації достовірних фактів з метою прийняття відповідальних ефективних рішень; демонстрування можливостей (зокрема, значущості ціннісних ставлень) для самореалізації / самоствердження людини тепер і в майбутньому.

Висвітлення питання про Першу світові війну та побудову нового світового порядку в шкільних підручниках: світовий та український контекст

Україна в Першій світовій війні: плани воюючих сторін щодо земель України. Воєнні дії на території України. Національно-визвольний рух в

умовах війни. ТУП. “Спілка визволення України”. Антиукраїнська політика у Галицько-Буковинському губернаторстві. Українські січові стрільці. Антивоєнний рух народних мас.

Узагальнення і систематизація знань і вмінь з історії та громадянознавства, набутих ученицями / учнями протягом попередніх років вивчення, перетворення подієвої історії на історію, наділену сучасними сенсом.

Розгляд у старшій школі Української революції 1917 – 1921 рр.

Боротьба за українську державність у 1917-1918-му роках

Становище в Україні після Лютневої революції 1917 р. Утворення Центральної Ради, рад робітничих, селянських та солдатських депутатів. Система влади в українських губерніях Росії після утворення Тимчасового Уряду.

Липнева криза Тимчасового уряду та утворення української автономії.

Ставлення різних політичних сил та партій України до збройного повстання у Петрограді в жовтні 1917 р. Боротьба проти органів Тимчасового уряду в Україні, збройні повстання. Утворення УНР. Виникнення в Україні радянського уряду. Війна Радянської Росії проти УНР. IV Універсал. Конституція УНР. Криза Центральної Ради навесні 1918 р.

Українська Держава гетьмана П. Скоропадського: внутрішня, зовнішня, національно-культурна політика. Новий етап збройного протистояння політичних сил України. Утворення Директорії. Відновлення УНР.

Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. Політичні партії Східної Галичини. Утворення ЗУНР. Акт злуки 22 січня 1919 р

Боротьба за українську державність у 1919-1920-му роках

Встановлення влади рад в Україні на початку 1919 р. Декларація радянського уряду України від 25 січня 1919 р. III Всеукраїнський з'їзд рад.

Перша радянська конституція України. Політика „воєнного комунізму". Падіння радянської влади під натиском військ С. Петлюри та А. Денікіна.

Боротьба урядів УНЗ та ЗУНР з Добровольчою армією А. Денікіна.

Акцент на поглиблений розгляд історичних явищ і, особливо, процесів із наголосом на історії сучасного суспільства. Історичні процеси, які потребуватимуть пріоритетного системного розгляду в межах основного обов'язкового курсу, - українське націєтворення, державотворення, модернізація та глобалізація.

Україна та світ у міжвоєнний період

Україна в складі СРСР (1922-1939 рр.)

Соціально-економічне і політичне становище України на початку 1920-х років. Перехід до нової економічної політики, її втілення в Україні: аграрна політика держави, сутність госпрозрахунку, НЕП у промисловості, трестування промисловості, проблема безробіття.

Позиції лідерів державної партії щодо майбутнього напрямку соціально-економічної політики. Сталінський курс на "всеосяжну колективізацію" селянських засобів виробництва. Голодомор. Курс на індустріалізацію країни. Криза непу. "Ножиці цін". Хлібозаготівельні кризи. Згортання нової економічної політики. Курс на "розгорнуте будівництво соціалізму по всьому фронту". П'ятирічки.

Західноукраїнські землі у 20-30-ті рр. XX ст.

Політична географія Західноукраїнських земель. Українське питання на міжнародних форумах після Першої світової війни. Зміна політики Польщі щодо українського населення у 20-х рр. Політика пацифікації. Статус українського населення в складі Чехословаччини та Румунії. Колонізаторська політика метрополій на західноукраїнських землях.

Економічне життя: розвиток промисловості, сільського господарства, торгівлі, кооперативний рух та кооперативне будівництво в Західній Україні. Політична палітра західноукраїнського суспільства. Формування

радикального націоналістичного руху, розгортання політичного терору ОУН. Наростання поміркованого руху та пошук компромісу з правлячими колами Польщі та Чехословаччини. Західні українці в умовах розгортання Другої світової війни.

Показ взаємодії національної та світової історії: визначення характерів і типів політичних режимів; характеризування новітніх ідеологій, зокрема в державах, де імперський спосіб організації влади поєднувався з тоталітарним режимом; аналіз стану міжнародних відносин у певні історичні періоди. Широкі можливості для визначення вузлових тем української та світової (насамперед європейської) історії у соціальній галузі, економіці й культурі.

Питання вивчення ІІ світової війни у старшій школі

Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Включення західноукраїнських земель до складу УРСР та їх радянізація.

Напад Німеччини та її союзників на СРСР. Оборонні бої Південно-Західного і Південного фронтів у 1941-1942 рр. Адміністративний устрій окупованої України, німецький окупаційний режим. Діяльність радянського підпілля і партизанських загонів.

Звільнення України від окупантів у 1943-1944 рр.: основні військові операції. Зміни тактики військово-політичної боротьби націоналістів у ході Другої світової війни. Особливості відбудови народного господарства України в умовах війни. Демографічні, економічні та політичні наслідки війни для України. Внесок українського народу в розгром нацистської Німеччини. Голокост. Волинська трагедія.

Представлення національної історії в контексті світової.

Світ та Україна у повоєнний період: основні підходи до вивчення у школі

Відбудова народного господарства УРСР у повоєнний період. Голод

1946-1947 рр. Насильницька колективізація в західних областях України.

Реформи М. С. Хрущова, їх значення для України: заходи щодо удосконалення управління і модернізації промисловості, спроби подолання кризи в сільському господарстві УРСР, участь населення України в освоєнні східних регіонів СРСР і цілинних земель. Реформи середини 1960-х років.

Деформації в структурі економіки України. Наростання екологічної небезпеки. Екстенсивний розвиток сільського господарства. Шкідливість кампанії щодо ліквідації "неперспективних" сіл. Україна в єдиному народногосподарському комплексі СРСР.

Спроби М. С. Горбачова реформувати суспільство на шляхах прискорення, перебудови, гласності. Економічна політика Центрального уряду і Україна. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.

Проблемний метод у викладанні історії. Нова економічна історія.

«Холодна війна» та українське дисидентство: підходи до шкільного вивчення

Причини виникнення дисидентського руху в Україні, характеристика головних напрямків: самостійницький (радикальний), національно-культурницький (ліберальний), соціально-економічний, правозахисний рух, релігійна опозиція. Основні етапи розвитку дисидентського руху в Україні, його основні представники. Форми виявлення протесту. Зародження руху "шістдесятників", їх роль у національно-культурному житті.

Громадянознавчий потенціал історичної освіти.

Україна в перші десятиліття незалежності. Агресія Росії проти України. Основні підходи до розгляду у старшій школі

Спроба серпневого (1991 р.) перевороту у Москві та його наслідки для України. Схвалення Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України. Заборона діяльності КПУ. Загальноукраїнський

референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Денонсація Договору 1922 р. про утворення СРСР. Угода про Співдружність незалежних держав. Створення правової бази розвитку України та інститутів державності. Прийняття Конституції України.

Затвердження Верховною Радою України нормативних актів для реформування економіки. Зниження темпів промислового і сільськогосподарського виробництва. Криза кредитно-фінансової системи. Наростання інфляційних процесів і соціальної напруженості.

Труднощі національно-культурного відродження, розвитку науки, освіти, духовності. Міжнаціональні відносини і їх правове регулювання в Україні. Кримська автономія.

Формування багатопартійності в Україні. Класифікація політичних партій і об'єднань, їх платформи у виборах до Верховної Ради України 1994 року. Кампанія 2004 р. по виборах Президента України. Обрання Президентом В. Ющенка, його соціально-економічна та політична платформа, кроки по її реалізації. Вибори до Верховної ради України в березні 2006 р. та їх результати.

Парламентські вибори 2012 р., їх результати та наслідки.

Погіршення соціально-економічної ситуації та загострення політичної боротьби наприкінці 2013 – на початку 2014 року: причини та наслідки. Непослідовність та прорахунки зовнішньополітичного курсу України.

«Революція гідності»: рушійні сили та основні етапи. Дострокові президентські вибори (травень 2014 р.). Програма діяльності П. Порошенка.

Загострення соціально-політичної ситуації на Півдні та Сході України. Збройні конфлікти на Донбасі. Окупація Автономної республіки Крим Російською Федерацією. Дострокові парламентські вибори (жовтень 2014 р.) та їх результати. Необхідність розробки та прийняття нової редакції Конституції. Вибори в органи місцевого самоврядування (жовтень-листопад 2015 року).

Концепція зовнішньої політики України. Визнання України зарубіжними державами, встановлення дипломатичних відносин, входження у світове співтовариство. Набуття Україною без'ядерного статусу. Україна у складі Співдружності незалежних держав. Зовнішньополітичні акції України. Участь України у міжнародних організаціях.

Формуванні ключових громадянської та соціальної компетентностей, пов’язаних із усвідомленням учнівством національних інтересів, непорушності кордонів української держави, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності України в умовах реальних політичних, воєнних, інформаційних та інших викликів.

Методика викладання історичних дисциплін як навчальна дисципліна

Визначення предмету методики викладання історичних дисциплін. Зв’язок курсу з іншими дисциплінами. Методи наукового дослідження шкільного навчання історії. Особливості педагогічного спостереження та педагогічного експерименту.

Образ сучасного педагога

Учитель як особистість і професіонал. Зовнішній вигляд як компонент позитивного іміджу. Педагогічне спілкування. Учитель як «актор» та «менеджер». Права та обов’язки вчителя. Шляхи підвищення професійної кваліфікації вчителя історії.

Мета і зміст шкільної історичної освіти

Реформування середньої освіти в Україні. Теорії формування змісту освіти. Взаємозв’язок навчального предмету та базової науки. Навчальні програми з історії. Підручники з історії. Структура шкільного підручника. Співвідношення фактів і теорії у шкільних курсах історії.

Пізнавальні можливості учнів як фактор навчання у школі

Погляди на особистість у філософії та психології. Основні компоненти пізнавальних можливостей учнів. Діагностика пізнавальних можливостей учнів у навчанні історії. Сучасна психологія і педагогіка про індивідуальні особливості сприйняття інформації різними учнями. Класифікація основних умінь (компетенцій). Хронологічні вміння. Картографічні вміння. Образні уміння. Логічні уміння. Оцінні уміння. Методика формування умінь.

Інноваційні технології навчання історії в школі

Загальна характеристика інноваційних систем навчання. Нові освітні технології та моделі навчання з історії: технологізація навчання; проблемно-діалогове навчання; інтерактивне, кооперативне навчання; творчо-імпровізаційний елемент у навчанні; метод проектів та моделювання; учнівські дослідження й організація самостійної навчальної діяльності. Проблеми інноваційного навчання.

Методи навчання історії та дистанційне навчання

Методи усного викладу: повідомлення, опис, характеристика, розповідь, лекція, пояснення, судження, бесіда. Методи роботи з друкованими текстами: історичні джерела, підручники, книги, робочі зошити у навчанні історії. Методи наочного навчання історії: функції і значення наочного навчання історії. Види наочності: предметна, образотворча, умовно-графічна, історична карта, схеми, таблиці, діаграми. Комп'ютерні засоби навчання та їхнє місце в системі навчання історії: мультимедійна презентація уроку; основні типи електронних видань; електронний підручник; комп'ютерні ігри навчального характеру; Інтернет на уроках історії. Методика навчання у грі. Поняття ділової та дидактичної гри.

Навчально-рольова гра (гра-драматизація). «Ігри-моделі», «правові ігри», «історичний аукціон». Кейс-метод.

Суть і мета кооперативного навчання. Методичні принципи і прийоми організації роботи мікрогруп учнів. «Прямі і перехресні» групи. Форми і технології «кооперативного навчання». «Круглий стіл», «рішення проблем», «лінійна побудова». Проектне навчання. Індивідуальна, групова, парна самостійна діяльність учнів у проектному методі навчання.

Позакласна та позашкільна робота з історії: історичні та суспільствознавчі гуртки і клуби; історичні олімпіади; історичні турніри; Мала Академія наук. Шкільний кабінет історії, його місце в організації позакласної роботи з історії.

Нова українська школа: модельні програми

Нова українська школа та історична освіти. Компетентності та стандарти. Інтегрований підхід у шкільних курсах історії.

Тема 9. Формувальне оцінювання на уроках історії НУШ

Оцінювання навчальних досягнень на уроках історії

Функції оцінювання: навчальна, розвивальна, виховна, соціально-практична. Нові вимоги до принципів і методів оцінювання в умовах модернізації мети і змісту освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з історії України і всесвітньої історії за 12-бальною системою оцінювання. Тематичне оцінювання. Система запитань при оцінюванні. Тести, їхні типи. Оцінювання навчальних досягнень учнів в інноваційних моделях навчання: теоретичний і практичний контекст.

Формувальне оцінювання

Оцінювання під час навчання і “для навчання”. Вироблення зрозумілих учням цілей на певний період навчання. Коригування вчителем навчального

процесу відповідно до результатів і навчального поступу учнів на уроках історії.

5. ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів складання атестаційного іспиту здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ (2026):

Оцінка за шкалою ECTS	За 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	74-81	
D	64-73	Задовільно
E	60-63	
FX	35-59	Незадовільно
F	1-34	Незадовільно

Критерії якісного оцінювання відповідей:

90–100 балів («Відмінно» / A): Здобувач демонструє глибокі, вичерпні та системні знання з усіх питань білета, вільно орієнтується в історіографії, джерелах та методиці викладання історії; виявляє високий рівень критичного мислення, самостійності та методичної майстерності.

74–89 балів («Добре» / B, C): Здобувач висвітлює основний зміст питань білета, володіє понятійним апаратом та методичними прийомами, але припустився окремих несуттєвих хронологічних або термінологічних похибок, які самостійно виправляє при уточнюючих запитаннях.

60–73 балів («Задовільно» / D, E): Здобувач дає фрагментарні відповіді, демонструє мінімально необхідний рівень знань теоретичного матеріалу, припускається істотних помилок у хронології чи методичних рекомендаціях, але виявляє загальне розуміння теми.

менше 60 балів («Незадовільно» / FX, F): Здобувач не володіє базовим навчальним матеріалом, припускається грубих помилок, не може дати відповіді на додаткові запитання комісії або виявлено факти академічної недоброчесності.

6. ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ (АПЕЛЯЦІЇ) РЕЗУЛЬТАТІВ ІСПИТУ

Право на оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольного заходу регламентується Порядком оскарження (від 07.09.2020 № 802-Д) та розділом 13 Положення про академічну доброчесність (2026).

Подання заяви. У разі незгоди з виставленою оцінкою або порушення процедури проведення іспиту здобувач має право подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання іспиту.

Дистанційне подання. В умовах використання дистанційних технологій апеляційна заява, підписана Електронним цифровим підписом (ЕЦП / КЕП) здобувача, надсилається на офіційну корпоративну адресу заступника декана з навчальної роботи.

Розгляд комісією. Для розгляду апеляції розпорядженням проректора утворюється Апеляційна комісія у складі не менше 4 осіб. Розгляд заяви проводиться протягом 3 робочих днів у присутності здобувача.

Рішення. Рішення Апеляційної комісії оформлюється протоколом, є остаточним і подальшому оскарженню не підлягає.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами та доповненнями).

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами та доповненнями).
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-IX.
4. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (затверджено наказом ректора ХДУ від 30.09.2026 № 550-Д).
5. Положення про академічну доброчесність Херсонського державного університету (затверджено наказом ректора ХДУ від 02.09.2026 № 426-Д).
6. Порядок запобігання академічному плагіату в навчальних і наукових роботах здобувачів вищої освіти ХДУ (затверджено наказом ректора ХДУ від 30.04.2025 № 219-Д).
7. Інституційний регламент використання сервісів на основі штучного інтелекту в Херсонському державному університеті (затверджено наказом ректора ХДУ від 27.05.2025 № 266-Д).
8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено наказом Мінекономіки від 23.12.2020 № 2736, у новій редакції МОН України від 29.08.2024 № 1225).
9. Про затвердження концептуальних засад реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 30.07.2024 № 1072.
10. Лях С. Р. Методологія історії: класика і практика : навчальний посібник. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 130 с.

Допоміжна література

1. Батенко Г. В. Повстання 1929 року в Палестині: релігія, економіка, політика у викладанні історії. Актуальні проблеми історичної освіти. Херсон : Вид-во ХДУ, 2021. С. 5–7.

2. Бойков Ю. А. Теоретичні аспекти розгляду поняття «держава» і «народ» при викладанні історико-правових дисциплін. Актуальні проблеми історичної освіти. Херсон : Вид-во ХДУ, 2021. С. 13–17.
3. Головко В. В., Якубова Л. Д. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Академперіодика, 2021. 592 с.
4. Даниленко В. М. та ін. Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Академперіодика, 2021. 544 с.
5. Єфіменко Г. Г. та ін. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Академперіодика, 2021. 620 с.
6. Кузовова Н. М. Голодомор 1932–1933 років на Херсонщині : монографія. Суми : Університетська книга, 2023. 372 с.
7. Кузовова Н. М. Голодомор 1932–1933 років на уроках історії: методика вибору джерел та протидії фейкам. Актуальні проблеми історичної освіти. Херсон : Вид-во ХДУ, 2021. С. 13–17.
8. Літопис цивільного спротиву Херсона у вимірах подій 2022 року / упоряд. О. В. Черемісін. Суми : Університетська книга, 2023. 482 с.
9. Херсон 2022: з Україною в серці / упоряд.: Г. М. Михайленко, О. В. Черемісін. Херсон : Університетська книга, 2024. 306 с.
10. Gómez Carrasco, C. J., Monteagudo Fernández, J., & Moreno Vera, J. R. (2023). Teaching history to face the world today: Socially-conscious approaches, activity proposals and historical thinking competencies. Peter Lang International Academic Publishers. 270 p.

Інформаційні та інтернет-джерела

1. Офіційний вебпортал Міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/
2. Інституційний репозитарій Херсонського державного університету (eKhSUIR). URL: https://ekhsuir.kspu.edu/

3. Корпоративний електронний сервіс ХДУ (KSU24). URL: https://ksu24.kspu.edu/
4. Платформа дистанційного навчання ХДУ (KSU Online). URL: https://ksuonline.kspu.edu/
5. Офіційний вебсайт Інституту історії України НАН України. URL: http://history.org.ua/uk
6. Енциклопедія історії України [Електронний ресурс] / Інститут історії України НАН України. URL: http://www.history.org.ua/

Гарант ОП _____ Сергій ВОДОТИКА
(Підпис)